

Jak powstrzymać spadek liczby ludności w regionach Europy?

Zmiany demograficzne mogą stanowić poważne wyzwanie dla UE. Parlament Europejski zbadał przyczyny i możliwe rozwiązania tego problemu.

Wyzwania demograficzne

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/tackling-the-eu-s-demographic-challenges_N01-AFPS-210419-DEMO_ev

Dynamika zmian demograficznych w UE ma wpływ na różne aspekty życia, od gospodarki i kwestii społecznych po kulturę i środowisko.

Chociaż nadal nie znamy wszystkich konsekwencji kryzysu COVID-19, pandemia prawdopodobnie znacząco wpłynie na wskaźniki urodzeń i zgonów, a także przepływy migracyjne w Europie.

Trendy demograficzne w UE

- Wyludnianie niektórych regionów: znaczne spadki populacji, zwłaszcza w Europie Wschodniej i Południowej - ze względu na połączenie wewnątrzunijnej migracji z tych obszarów i niskich współczynników dzietności.
- Drenaż/pozyskiwanie mózgow: „regiony wysyłające” tracą wysoko wykwalifikowane osoby na korzyść „regionów przyjmujących” w wyniku stałej emigracji.
- Luka między obszarami miejskimi a wiejskimi: obszary wiejskie zajmują do 44% powierzchni Unii, ale 78% ludności Europy żyje na obszarach miejskich lub miejskich obszarach funkcjonalnych.
- Starzejące się społeczeństwo: przewiduje się, że ze względu na wydłużającą się średnią długość życia, do 2070 r. 30,3% populacji będzie w wieku 65+ (w porównaniu z 20,3% w 2019 r.).
- Spadek liczby ludności: w 2015 r. w UE nastąpił pierwszy naturalny spadek liczby ludności (odnotowano więcej zgonów niż urodzeń); oczekuje się, że w dłuższej perspektywie liczba ludności znacznie się zmniejszy.

Regiony o szybko zmniejszającej się liczbie ludności borykają się z poważnymi lukami w świadczeniu usług socjalnych (w zakresie opieki zdrowotnej czy kultury), łączności fizycznej (transport) i w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, edukacji i w możliwościach zatrudnienia.

Główne przyczyny regionalnych zmian demograficznych

Regiony wyludnione to często obszary wiejskie lub przemysłowe o niskich dochodach, z niewielkimi perspektywami dla aktywnej części populacji. Odpływ młodszych, wykwalifikowanych pracowników ma ponadto negatywny wpływ na starzenie się populacji, wymianę pokoleń i rozwój rolnictwa.

Swobodny przepływ pracowników jest jedną z czterech swobód UE i jej jednolitego rynku. Kryzys gospodarczy w 2008 r. spowodował odpływ młodych, wykształconych specjalistów z Europy południowej i wschodniej do Europy północno-zachodniej.

Kryzys koronawirusowy prawdopodobnie będzie sprzyjał temu trendowi. Oczekuje się, że zmniejszona aktywność gospodarcza i bezrobocie spowodują nową falę migracji młodych ludzi, zarówno wewnątrz państw członkowskich, jak i pomiędzy nimi.

Czego chce Parlament?

Posłowie chcą, aby wyzwanie demograficzne było priorytetem dla Unii Europejskiej, obok kwestii klimatycznych i transformacji cyfrowej. Skoordynowane podejście - włączające zasady zrównoważonego rozwoju, ekologizacji i cyfryzacji do różnych polityk UE - również przyczyniłoby się do odwrócenia negatywnych trendów demograficznych.

Podczas majowej sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego posłowie przyjęli sprawozdanie w odpowiedzi na wyzwanie demograficzne, przed którym stoi UE, jednocześnie torując drogę do powstania ogólnounijnej strategii w tej kluczowej kwestii.

Władze krajowe i lokalne są równie ważne w reagowaniu na zmiany demograficzne. Jako partnerzy w ramach [Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#) są na najlepszej pozycji do opracowania planów odbudowy dla najbardziej dotkniętych regionów.

UE w swojej strategii mobilności nie powinna zaniedbywać regionów wiejskich i oddalonych: sieci transportowe mogą powstrzymać wyludnianie poprzez wzmocnienie połączeń między obszarami wiejskimi a miejskimi.

[Turystyka](#) wiejska mogłaby odegrać ważną rolę w walce z depopulacją poprzez wspieranie tworzenia miejsc pracy oraz gospodarczego i demograficznego zróżnicowania obszarów wiejskich.

Pandemia ujawniła przepaść cyfrową, która w szczególności dotyka ludzi starszych i mieszkających w regionach słabiej rozwiniętych. Inwestycje w sektor cyfrowy powinny umożliwić sprawiedliwe i równe przejście do gospodarki cyfrowej i systemu edukacji online dostępnego dla wszystkich obywateli.

Powszechność pracy zdalnej podczas kryzysu COVID-19 może pomóc odwrócić tendencje wyludniania obszarów wiejskich, umożliwiając młodym, wykształconym ludziom pozostanie na terenach, które w innym razie by opuścili.

Zwalczanie nierównowagi demograficznej zwiększa spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną UE i jest sposobem na [przeciwdziałanie radykalizacji](#).

Więcej informacji

[Raport nt odwrócenia trendów demograficznych w regionach UE](#)

[Strona Komisji Rozwoju Regionalnego](#)

[Badanie: prognozy demograficzne dla UE na rok 2021](#)